

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ČEKIJOS RESPUBLIKOJE

(Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pavadinimas)

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ**ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJA**

DATA	PATEIKIAMOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTABOS
Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija				
2022-05-02	CH gerokai susilpnėjo vartotojų nuotaikos. Vartotojų požiūris į bendrą ekonominę situaciją tapo kur kas pesimistiškesnis, - informavo CH ekonomikos reikalų valstybės sekretoriatas (SECO). 2022 m. balandžio mėn. vartotojų nuotaikų indeksas nukrito iki -27, gerokai žemiau ilgalaikio vidurkio (-5) ir tai yra didžiausias nuosmukis nuo pandemijos pradžios 2020 m. pavasarį. Pagrindiniai vartotojų „nenoro pirkti“ veiksniai – infliacija, kuri mažina namų ūkių perkamąją galią bei padidėjęs neapibrėžtumas, kurį nulėmė karas Ukrainoje.		Swiss consumer sentiment drops sharply in April (1news.ch)	
Investicijoms pritraukti į Lietuvą aktuali informacija				
2022-05-11	CH Prekybos centrų tinklas „Migros“ pralaimėjo bylą dėl leidimo dirbti savitarnos parduotuvėms „be darbuotojų“ sekmadieniais. CH įstatymai draudžia parduotuvių veiklą sekmadieniais. Minėta parduotuvė netoli Ciuricho pagrindinės geležinkelio stoties veikė pastaruosius dvejus metus. Joje nėra darbuotojų – kasininkų darbą atlieka savitarnos automatai. Tačiau teismo išaiškinime pažymima, kad net ir parduotuvėje „be darbuotojų“, norint užtikrinti jos sklandžią veiklą, reikalingas žmogiškasis veiksnys. Parduotuvėje prekiaujama šviežia duona – vadinasi, kažkas ją turi kepti; taip pat – visuomet budi ir pasirengę atvykti apsaugos darbuotojai. Pažymėtina, kad kepėjams ir apsaugos darbuotojams negalioja draudimas dirbti sekmadienį. Nepaisant to, profesinė sąjunga Unia kreipėsi į teismą argumentuodama, jog jei parduotuvė sekmadienį nedirbtų, darbuotojų ir nereikėtų. Vietos teismas patenkino šį ieškinį ir panaikino parduotuvės licenziją. „Migros“ dar gali šį sprendimą skųsti Federaliniam teismui.		Unstaffed shop still has to close on Sundays - WRS (worldradio.ch)	
Lietuvos verslo plėtrai aktuali informacija				

2022-05-27	<p>CH Vaud kantone nuo 2023 m. ketinama sumažinti gyventojų mokesčius. Tokius sprendimus priėmė naujoji, 2022 kovo mėn. išrinkta kantonu valdžia. Vaud kantone mokesčiai – vieni didžiausių CH. Palyginimui, 2018 m. keturių asmenų šeima, per metus uždirbanti 150 000 CHF (145 tūkst. eur), Vaud kantone mokesčiams turėjo atseikėti 10,96 proc., o Ciuricho kantone - 5,89 proc. Didesni mokesčiai nei Vaud – tik Neuchatel, Jura, Solothurn, Bern ir Appenzell-Ausserhoden kantonuose. Dalis Vaudo politinių partijų (PLR/FDP, Liberalieji žalieji ir UDC/SVP) jau daugelį metų siekia sumažinti mokesčius. Po kovo mėn. vykusių rinkimų minėtos politinės jėgos gavo reikiamą daugumą parlamente (83 iš 150 vietų). Priimant atitinkamus sprendimus dėl mokesčių, 72 Kantono parlamento nariai balsavo už, 53 prieš ir 7 susilaikė. Nuo 2023 metų mokesčių koeficientas Vaud sumažės nuo 155 iki 150 punktų. Mokesčių mažinimui energingai priešinosi kairiosios partijos. Socialistas J. Eggenbergeris pažymėjo, kad mažesni mokesčiai sumažins kantonu pajamas (apie 160 mln. CHF per metus) ir minėti sprendimai bus naudingi tik turtingiems gyventojams.</p>	<p>Taxes to fall in the canton of Vaud (lenews.ch)</p>	
Lietuvos turizmo sektoriui aktuali informacija			
2022-05-02	<p>Nuo gegužės 2 d. CH panaikino visus su Covid-19 susijusius reikalavimus keliautojams, atvykstantiems į šalį, nepaisant jų kilmės šalies. Nuo gegužės 2 d. vėl galios „įprastos taisyklės“ atvykstant į Šveicariją, informavo Migracijos valdybos sekretoriatas (SEM). Iki šiol visos šalys, nepriklausančios Šengeno zonos, išskyrus tam tikras išimtis, SEM buvo vertinamos kaip „didelės rizikos“ šalys, o tai reiškė, jog turistai iš šių šalių arba asmenys, siekiantys įsidarbinti CH, negalėjo įvažiuoti įprastomis sąlygomis.</p>	<p>Covid entry requirements at Swiss border return to normal on May 2 - SWI swissinfo.ch</p>	
2022-05-31	<p>Naujų užregistruotų Covid-19 infekcijų skaičius ir toliau mažėja. Gegužės 31 d. už praėjusių septynių dienų laikotarpį registruota apie 6 900 naujų atvejų. Naujų infekcijos atvejų septynių dienų paros vidurkis sudarė 945, t.y. 22% mažiau nei praėjusią savaitę. Nuo balandžio mėn. Federalinis visuomenės sveikatos biuras (FOPH) Covid-19 statistiką perduoda ne kasdien, o tik kartą per savaitę. CH, kurioje gyvena 8,7 mln. gyventojų, nuo COVID-19 mirė daugiau kaip 12 700 žmonių. Maždaug 69 % gyventojų vakcinuoti dviem vakcinu dozėmis. FOPH ir Federalinė vakcinacijos komisija šiuo metu nerekomenduoja papildomos vakcinu dozės.</p>	<p>Coronavirus: the situation in Switzerland - SWI swissinfo.ch</p>	

Bendradarbiavimui MTEPI¹ srityse aktuali informacija			
2022-05-12	<p>Europos patentų biuras (EPO) paskelbė duomenis apie 2021 m. Europos patentų paraiškas. CH šiame sąrašė užėmė septintąją vietą po JAV (46 533), Vokietijos (25 969), Japonijos (21 681). Kinijos (16 865), Prancūzijos (10 537) ir Pietų Korėjos (9 394). Tačiau, skaičiuojant patentų paraiškas, tenkančias vienam gyventojui, CH buvo pirmoji – milijonui gyventojų teko 969 prašymai. CH rodiklis pagal patentų paraiškų skaičių vienam gyventojui buvo beveik dvigubai didesnis nei antrą vietą pagal šį rodiklį užėmusioje Švedijoje (488). Bendras Europos patentų paraiškų skaičius 2021 m. siekė 188 600, t.y. 4,5% daugiau, nei 2020 m. Pagal atskiras patentų rūšis, skaitmeninis ryšys (+9,4 proc., palyginti su 2020 m.) nežymiai lenkė medicinos technologijų sektorių (+0,8 proc.), 2021 m. pirmavusį pagal patentų paraiškų skaičių. Kompiuterinės technologijos užėmė trečiąją poziciją ir vertinamos kaip sparčiausiai auganti sritis (+ 9,7 proc.). Garso ir vaizdo technologijų (+24%) ir puslaidininkių (+21%) sritys patyrė precedento neturintį augimą. Patentinė veikla farmacijos (+6,9 %) ir biotechnologijų (+6,6 %) srityse taip pat toliau augo, ir tai atspindi aukštą inovacijų lygį vakcinų ir kitose sveikatos priežiūros srityse. CH didžiausią patentų paraiškų dalį 2021 m. sudarė medicinos technologijos, po to sekė plataus vartojimo prekės, metrologija, elektros mašinos, vaistai, chemikalai ir biotechnologijos. CH bendrovės, pateikusios daugiausia patentų paraiškų - Roche, ABB, Japan Tobacco, Philip Morris, Nestlé ir Swatch. Kantonų lygmeniu paraiškų skaičiumi pirmavo Vaud, po jo sekė Ciurichas, Bazelis, Argau, Ženeva ir Nešatelis.</p>	<p>Switzerland continues to lead on patents per capita (lenews.ch)</p>	
Lietuvos ekonominiam saugumui aktuali informacija			
2022-05-05	<p>CH kovos su korupcija ekspertas Markas Piethas davė parodymus JAV vyriausybės komisijai, kuri kaltina CH slepiant RU turtą. M. Piethas teigė, kad CH teisininkai disponuoja laisva valia padėti oligarchams slėpti lėšas CH. Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisija, kitaip dar vadinama Helsinkio komisija, išsakė itin griežtą kritiką CH dėl šios šalies vaidmens slepiant RU oligarchų turtus. „Šveicarija yra tapusi karo nusikaltėlių ir kleptokratų turtų slapstymo vieta. Ši šalis yra pagrindinė Rusijos diktatoriaus Vladimiro Putino ir jo bičiulių užgaidų, o taip pat ir Rusijos karo mašinos įgalintoja. Apiplėšęs Rusiją, Putinas ir jo oligarchai naudojami Šveicarijos slaptumo įstatymais, kad paslėptų ir apsaugotų savo</p>	<p>https://www.swissinfo.ch/en/us-commission-accuses-switzerland-of-hiding-russian-assets/47570650?utm_campaign=teaser-in-channel&utm_source=swissinfo&utm_medium=display&utm_content=o</p>	

¹ MTEPI - moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir inovacijos

	pajamas, gautas iš nusikaltimų“ – rašoma Helsinkio komisijos pareiškimė.		
Bendra ekonominė informacija			
2022-05-06	Dėl maisto, energijos ir būsto kainų augimo šveicarai pradeda keisti savo išlaidų įpročius. Iki šiol infliacija CH buvo nedidelė – siekė 2,5%. Tačiau CH vartotojų asociacija (FRC) įspėja, jog pastaruoju metu kilusios kainos yra tik pradžia. Svarbiausias augančios infliacijos CH veiksnys - 25% išaugusios energijos kainos. Jų augimas palapsniui keičia vartotojų įpročius: balandžio mėn. benzino pardavimai CH sumažėjo 10-15 proc.	https://lenews.ch/2022/05/06/recent-price-rises-only-the-beginning-says-swiss-consumer-association/	
2022-05-16	Nuo 2022 m. sausio pabaigos stiprėjantis CH frankas pristabdė importuojamų prekių ir paslaugų kainų kilimą. Tačiau centriniam bankams užsienio šalyse ėmus didinti palūkanų normas, juntamas augantis spaudimas CH frankui, kuris per pastarąjį mėnesį euro atžvilgiu jau susilpnėjo maždaug 2,5 proc.	https://lenews.ch/2022/05/06/recent-price-rises-only-the-beginning-says-swiss-consumer-association/	
2022-05-30	CH stiprina savo pozicijas kriptovaliutų verslo srityje. Pranešama, kad viena iš stambiausių pasaulyje kriptovaliutų įmonių Tether stiprina savo pozicijas Lugane, siekdama paversti šį CH miestą „Europos kriptovaliutų sostine“. CH ketina toliau plėtoti kriptovaliutų rinką, kurią šiuo metu šalyje jau sudaro daugiau kaip 1000 block-chain grandinės įmonių, kuriose dirba apie 6000 darbuotojų. Remiantis neseniai paskelbta Swiss Digital Asset atskaita, CH savo veiklą pradeda dar du kriptovaliutų verslo sunkiasvoriai - Copper.co ir Bitpanda. Londone įsikūrusi Copper.co patvirtino savo ketinimus plėsti veiklą CH. Ši įmonė jau turi biurą Zugo mieste. „Šveicarija, kaip skaitmeninio turto pionierė, yra ideali bazė mūsų veiklos plėtrai žemyninėje Europoje“, – sakė Copper.co generalinis direktorius Dmitrijus Tokarevas.	Switzerland attracts more blockchain firms despite crypto meltdown (campaign-archive.com)	
2022-05-12	Covid-19 pandemijos metu CH nekilnojamojo turto kainos pasiekė rekordines aukštumas. 2021 m. bendra grąža, kurią sudaro pajamos, gaunamos iš nuomos bei nekilnojamojo turto vertės pokyčiai, investuotojams į nekilnojamąjį turtą buvo didžiausia per paskutinius septynerius metus. Kainos jau ne vienerius metus kyla, o palūkanų normos žemos. Taip susidarė idealios sąlygos tiems, kurie gali sau leisti investuoti į nekilnojamąjį turtą. Butų ir apartamentų vertė 2021 metais, palyginti su praėjusiais metais, išaugo 4,1 proc. ir pasiekė visų laikų rekordą. Komercinio nekilnojamojo turto rinkos situacija dėl Covid-19 pandemijos buvo kiek sudėtingesnė. Daugelis	Swiss property market faces bleak future despite record values - SWI swissinfo.ch	

	<p>mažmenininkų patyrė nuostolių po to, kai buvo priversti laikinai užsidaryti dėl pandemijos apribojimų. Tačiau net komercinės paskirties nekilnojamojo turto vertė 2021 m. padidėjo 2,7 proc. Tačiau karas Ukrainoje ir augančios palūkanų normos gali šią situaciją pakeisti. „Augant infliacijai, neišvengiamai kils ir palūkanų normos“, – sakė CH Centrinio banko (SNB) atstovas S. Scognamiglio. Palūkanų normų padidėjimas gali lemti reikšmingą nekilnojamojo turto vertės kritimą. Tai sukeltų problemų, ypač tiems, kurie turi paėmę dideles paskolas. O jei skolininkai negali sumokėti būsto paskolų įnašų, kyla rizikų bankams, įspėja SNB. Dėl to nukentėtų CH ekonomika, kuri labai priklausoma nuo bankų sektoriaus. Esant dabartinei situacijai, bankai yra pažeidžiami staigaus palūkanų normų padidėjimo ar ekonominės padėties pablogėjimo. „Akcijų ir nekilnojamojo turto rinkose yra pervertinimo požymių, o įmonių ir valstybės skola yra didelė“, – pabrėžė S. Scognamiglio. Būstas brangs ne tik dėl rekordiškai aukštų nekilnojamojo turto kainų. Federalinės statistikos tarnybos duomenimis, maždaug 60 % namų ūkių CH vis dar šildomi nafta arba dujomis. Vartotojai pajus energijos kainų augimo pasekmes. Ieškantiesiems būsto nuomai taip pat kils iššūkių. CH laikoma patrauklia ir saugia darbo rinka, imigracija didės, teigiama naujausioje nekilnojamojo turto konsultantų „Wüest Partner“ ataskaitoje. UA pabėgėliams CH taip pat reikės būsto nuomai. Dar prieš prasidedant karui, nuomojamų būstų pasiūla CH buvo gana menka. Covid-19 pandemijos metu dalis žmonių ieškojo didesnio būsto, nes daugiau laiko praleisdavo namuose, įskaitant darbą nuotoliniu būdu. Anot „Wüest Partner“, nuomojamų butų pasiūla per pastaruosius 12 mėnesių sumažėjo labiau nei bet kada per pastaruosius devynerius metus.</p>		
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija			
2022-05-04	<p>CH kino industrija neturėtų ieškoti išsigelbėjimo naujajame „Netflix“ įstatyme, sako Virginie Cavalli, CH centristinės jaunųjų Žaliųjų Liberalų frakcijos pirmininkė. „Visų pirma, turėtume atsižvelgti į vartotojų interesus“, pažymėjo V. Cavalli. Naujuoju įstatymu, pavadintu „Lex Netflix“, siekiama įpareigoti tokias įmones kaip „Netflix“, „Amazon“ ir „Disney+“ kasmet investuoti į CH kino pramonę bent 4% savo bendrųjų vietinių pajamų. Be to, ne mažiau kaip 30 % jų programų turės sudaryti Europiniai kūriniai. V. Cavalli teigia, kad įstatymas iškraipo laisvąją rinką ir yra žalingas vartotojams.</p>	<p>https://www.swissinfo.ch/eng/-swiss-cinema-doesn-t-need-more-money-to-succeed-/47560636?utm_campaign=teaser-in-channel&utm_source=swissinfo&utm_medium=display&utm_content=o</p>	

2022-05-27	<p>Gegužės 22–26 d. pirmą kartą nuo COVID-19 pandemijos pradžios, gyvai surengtas Davoso viršūnių susitikimas. Ekspertai išskiria 9 šių metų diskusijose dominavusias temas ir svarbiausius akcentus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RU agresija prieš UA (V. Zelensky ir D. Kuleba dėkojo vakarams už solidarumą ir prašė didesnės karinės pagalbos; NATO gen. Sekretorius J. Stoltenbergas bei ES COM pirmininkė U. Von der Leyen akcentavo vakarų vienybę ir solidarumą; DE kancleris pareiškė, kad „negalime leisti Rusijai laimėti šio karo“; JAV politikos veteranas H. Kisindžeris paragino Vakarus nustoti bandyti sutriuškinti Rusijos pajėgas Ukrainoje, perspėdamas, kad tai būtų pražūtinga ilgalaikiam stabilumui Europoje. 2. Ekonomika – "<i>unthinkable crisis after unthinkable crisis</i>" – Covid-19 sukelta ekonominė krizė ir po to sekusi RU agresija UA – privalome didinti atsparumą, ypač savo visuomenių atsparumą (švietimo, sveikatos apsaugos, socialinės apsaugos priemonėmis). 3. Globalizacijos ateitis – regionalizacija vs. „globalizacijos“ pabaiga? 4. Maisto ir energetinio saugumo krizė (RU agresijos UA kontekste: <i>first truly global energy crisis, a multi-year food crisis if things don't change</i>). 5. Klimato kaita ir aplinkosauga. Aplinkosaugos tikslai neturėtų būti supriešinti su energetinio saugumo politika. Reikalinga energetikos sektoriaus revoliucija, mastu prilygstanti industrinei revoliucijai. 6. Verslo lyderių vaidmuo - Forumo inovacijų platforma pristatė savo poveikio vertinimo ataskaitą 2021-2022 impact report, Pfizer įsipareigojo tiekti savo medikamentus „ne pelno pagrindais“ 45 skurdžiausioms pasaulio šalims. 7. Sveikata. Tebesitęsiantis Covid-19 pandemijos poveikis, pasirengimas galimiems kitiems pandemijų protrūkiams, psichinė sveikata ir sveikatos paslaugų prieinamumas. 8. Darbo santykių ateitis. Pandemijos kontekste siekta iš naujo įvertinti, kokių įgūdžių labiausiai reikia šiuolaikiniam darbuotojui, kalbėta apie 4 dienų darbo savaitę; hibridinio darbo perspektyvas, darbo rinkų įtraukumą ir lygias galimybes. 9. Technologijos ir „metaverse“. (Making the Metaverse and its possibilities). 	<p>Davos 2022 - what just happened? 9 things to know World Economic Forum (weforum.org)</p>	
------------	---	---	--

Parengė:

Kristina Baubinaite, LR ambasados Čekijos Respublikoje trečioji sekretorė,
tel. +370 706 53832, el. paštas kristina.baubinaite@urm.lt

(Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos darbuotojo
pareigos, vardas pavardė, telefono numeris, el. paštas)